

Programme

September 04 12:00

ედგარ მორო - ჩელო ჟულიენ კანტანი - ფორტეპიანო

ფელიქს მენდელსონი

სონატა ჩელოსა და ფორტეპიანოსთვის No. 2 რე მაჟორი, თხზ. 58

Allegro assai vivace
Allegretto scherzando
Adagio
Molto allegro e vivace

იოჰანეს ბრამსი

სონატა ჩელოსა და ფორტეპიანოსთვის No. 2 ფა მაჟორი, თხზ. 99

Allegro vivace
Adagio affettuoso
Allegro passionato
Allegro molto

ფრანც ვაქსმანი

„კარმენ-ფანტაზია“ ჟორჟ ბიზეს თემების მიხედვით ჩელოსა და ფორტეპიანოსთვის

Edgar Moreau - Cello
Julien Quentin – Piano

Felix Mendelssohn

Sonata for Cello and Piano No. 2 in D Major, Op. 58

Allegro assai vivace
Allegretto scherzando
Adagio
Molto allegro e vivace

Johannes Brahms

Sonata for Cello and Piano No. 2 in F Major, Op. 99

Allegro vivace
Adagio affettuoso
Allegro passionato
Allegro molto

Franz Waxman

Carmen Fantasie based on themes by Georges Bizet for Cello and Piano

ფელიქს მენდელსონი

სონატა ჩელოსა და ფორტეპიანოსთვის No. 2 რე მაჟორი, თხზ. 58

ფელიქს მენდელსონმა თავისი მეორე ჩელოს სონატა შექმნა 1842-1843 წლებში, მისი ცხოვრების განსაკუთრებით ნაყოფიერ პერიოდში, როდესაც იგი აქტიურად იყო ჩართული ლაიფციგის გევანდჰაუსის ორკესტრის სამხატვრო ხელმძღვანელისა და ლაიფციგის კონსერვატორიის რექტორის მოვალეობების შესრულების პროცესში. სონატა მიეძღვნა მენდელსონის შემოქმედების დიდ თაყვანისმცემელს, პოლონური წარმოშობის რუს ჩელოსტს გრაფ მატეუშ ვიელგორსკის.

სონატას გამორჩეული ექსპრესიული თემები, დახვეწილი ჰარმონიული ენა და დიდი ოსტატობით გაბეჭდილი ფორმა. მენდელსონი საგულდაგულოდ ცდილობს, არ დაარღვიოს ბალანსი ლირიკულ და ვირტუოზულ ეპიზოდებს შორის. საფორტეპიანო პარტია განსაკუთრებული ტექნიკური სირთულით გამოირჩევა, რაც თავად მენდელსონის დიდმა საშემსრულებლო ოსტატობამ განაპირობა; ხოლო ჩელოს პარტია თითქოს სრულად ითვისებს ინსტრუმენტის მდიდარი და მღერადი ბგერის პოტენციალს.

ამ სონატის ერთ-ერთი ყველაზე გამორჩეული ნაწილია Adagio. დასაწყისში ფორტეპიანოზე შესრულებული არპეჯივები ქმნიან მელოდიას, რომელიც ბახის ჟორალს მოგვაგონებს. ეს შემთხვევითი როდია?! მენდელსონი ხომ ბახის მუსიკის მგზნებარე თაყვანისმცემელი და გამავრცელებელი იყო. Adagio-ში იკვეთება პარალელები არიასთან „Es ist Vollbracht“ „იოანეს ვნებანიდან“, ასევე რე-მინორული ქრომატული ფანტაზიისა და აფევის ფანტაზიის დამასრულებელ მონაკვეთთან.

მენდელსონის მეორე ჩელოს სონატა კამერული მუსიკის ერთ-ერთი უდიდესი შედეგია, რომელშიც დიდი რომანტიკოსი კომპოზიტორი კიდევ ერთხელ ავლენს უზადოდ ლაბილ და მომხიბვლელი მუსიკის სერვის უნარს.

იოჰანეს ბრამსი

სონატა ჩელოსა და ფორტეპიანოსთვის No. 2 ფა მაჟორი, თხზ. 99

იოჰანეს ბრამსის მეორე ჩელოს სონატა 1886 წლის ზაფხულში დაინერა. ეს პერიოდი განსაკუთრებით ნაყოფიერი იყო ბრამსისთვის, რომელმაც ის ზაფხული შევიცარიის ულამაზეს ქალაქ თუნში გაატარა. როგორც ჩანს, მშვიდმა გარემომ და შთამაგონებელმა პეიზაჟებმა მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინა მასზე და შედეგად დაიბადა განსაკუთრებული სიღრმითა და ლირიზმით გამორჩეული რამდენიმე ნაწარმოები. მეორე ჩელოს სონატასთან ერთად კომპოზიტორმა თუნში დაწერა მეორე სავიოლინო სონატა ლა მაჟორი, თხზ. 100 და მესამე საფორტეპიანო ტრიო დო მინორი, თხზ. 101. ჩელოს სონატა მიეძღვნა რობერტ ჰაუსმანს, იმ დროს გამორჩეული ჩელოსტა და იოანხიმის კვარტეტის წევრს, რომელმაც ნაწარმოების პრემიერა ბრამსთან ერთად ვენაში 1886 წლის ნოემბერში შეასრულა.

ბრამსმა სონატაში დიდი ტექნიკური მოთხოვნები წაუყენა როგორც ჩელოსტს, ისე პიანისტს. თავად წარმატებულმა პიანისტმა შექმნა გამომსახველობითი საშუალებებით მდიდარი საფორტეპიანო პარტია, რომელიც შემსრულებლისგან დიდ ოსტატობას მოითხოვს. ჩელოს პარტია კი საშუალებას აძლევს ჩელოსტს, სრულად გამოიყენოს სპეკტრის ადრე და დაბალი, დაწყებული დრმა, რეზონანსული დაბალი ბგერებითა და დამთავრებული ბრწყინვალე, მღერადი მაღალი ბგერებით. ჩელოსა და ფორტეპიანოს შორის ურთიერთქმედება დახვეწილი და დინამიკურია და ორივე ინსტრუმენტი ჩართულია დაბალანსებულ და ცოცხალ დიალოგში.

ბრამსის მეორე ჩელოს სონატა კამერული მუსიკის რეპერტუარის შედეგია, რომელიც შემსრულებლებსა და მსმენელებს საინტერესო საშემსრულებლო და სმენით გამოცდილებას სთავაზობს.

ფრანც ვაქსმანი

„კარმენ-ფანტაზია“ ჟორჟ ბიზეს თემების მიხედვით ჩელოსა და ფორტეპიანოსთვის

ფრანც ვაქსმანი, წარმოშობით გერმანელი კომპოზიტორი და დირიჟორი, ცნობილი თავისი თეატრალური კინომუსიკაში და იგი ჰოლივუდის „ოქროს ხანის“ მნიშვნელოვანი წარმომადგენელია. თუმცა, ვაქსმანს ასევე ეკუთვნის არაერთი საკონცერტო ნაწარმოები, რომელთაგან ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი „კარმენ-ფანტაზია“ა. ჟორჟ ბიზეს თემებზე დაფუძნებული ფანტაზია თავდაპირველად ვიოლინოსა და ორკესტრისთვის შეიქმნა. ის 1946 წელს დაინერა ფილმისთვის „იუმორესკა“, რომელშიც მთავარ როლებს ჯონ კროუფორდი და ჯონ გარფილდი ასრულებენ. ფანტაზია განკუთვნილი იყო იაშა ჰეიფციისთვის, მაგრამ ფილმი საუბრეტრეკის ჩანარისა იგი გაზოგავდა ისაა სტენდრა შეცნა. ფილმის გამოვლის შემდეგ ჰეიფცმა სთხოვა ვაქსმანს, გაეფართოებინა ნაწარმოები, რადგან მას სურდა მისი შესრულება რადიო შოუში „ბელის ტელეფონის საათი“. ამ სახით ფანტაზიის პრემიერა პროგრამაში 1946 წლის 9 სექტემბერს შედგა. ნაწარმოებმა რთული ტექნიკური მოთხოვნებისა და ექსპრესიული ხასიათის დამსახურებით მაშინვე იქცა ვირტუოზი შემსრულებლების სავიზიტო ბარათად. პოპულარობიდან გამომდინარე, ფანტაზია ასევე გადამუშავდა სხვადასხვა ინსტრუმენტული შემადგენლობებისთვის, მათ შორის - ჩელოსა და ფორტეპიანოსთვის. ეს ვერსია ინარჩუნებს ორიგინალის ვირტუოზულ ბრწყინვალეობას და, იმავდროულად, ხაზს უსვამს ჩელოს მდიდარ გამომსახველობით შესაძლებლობებს.

„კარმენ-ფანტაზია“ ახალი სახით წარმოგვიდგენს ერთ-ერთი ყველაზე პოპულარული ოპერის, ჟორჟ ბიზეს „კარმენის“ თემებს. ვაქსმანი დიდი ოსტატობით უსამებს ერთმანეთს ცნობილ მელოდიებს, რომელთა შორისაა მაცდუნებელი „ჰაბანერა“, მხიარული „სევიდილია“, ენერგიული „ტორეადორის სიმღერა“ და მომაჯადოებელი „არაგონეზა“.

ამ დროს საქართველოში...

ჟორჟ ბიზეს „კარმენის“ პრემიერა 1875 წელს, პარიზის ოპერა კომიკის სცენაზე შედგა. ზუსტად 10 წლის შემდეგ, 1885 წელს თბილისის საოპერო თეატრმა დიდი წარმატებით დადგა ბიზეს შედეგრი. მას შემდეგ თბილისის ოპერის მაყურებელმა „კარმენის“ მრავალი ვერსია იხილა.

Felix Mendelssohn

Sonata for Cello and Piano No. 2 in D Major, Op. 58

Felix Mendelssohn composed the Second Cello Sonata in 1842-1843, during a productive period in his life when he was deeply involved in his duties as music director of the Leipzig Gewandhaus Orchestra and director of the Leipzig Conservatory. The sonata was written for and dedicated to the Russian cellist of Polish origin Count Mateusz Wielhorski, an admirer of Mendelssohn's work. The sonata's expressive themes and nuanced harmonies. The piece reflects his mastery of form, with each movement carefully crafted to balance lyrical passages with virtuosic demands. The piano part is particularly demanding, highlighting Mendelssohn's own prowess as a pianist, while the cello part takes full advantage of the instrument's rich, singing tone.

One of the most remarkable features of this sonata is the Adagio slow movement, which begins with rich, flowing arpeggios on the piano that create a melody reminiscent of a Bach chorale. This connection is intentional, as Mendelssohn was a passionate advocate for Bach's music. One can observe notable parallels between this Adagio and the aria "Es ist vollbracht" from Bach's St. John Passion, as well as the final section of the Fantasia from Bach's Chromatic Fantasy and Fugue in D minor. Mendelssohn's Second Cello Sonata remains a testament to Mendelssohn's enduring influence on Romantic music and his ability to create works of profound beauty and lasting appeal.

Johannes Brahms

Sonata for Cello and Piano No. 2 in F Major, Op. 99

Johannes Brahms composed his Second Cello Sonata in the summer of 1886. This period was a particularly productive time for Brahms, who spent that summer in the picturesque town of Thun in Switzerland. The serene environment and inspiring landscapes significantly influenced his creative output, resulting in some of his most profound and lyrical works. Alongside Second Cello Sonata, Brahms composed other chamber music masterpieces, including the Violin Sonata No. 2 in A Major, Op. 100, and the Piano Trio No. 3 in C Minor, Op. 101. The Cello Sonata was dedicated to Robert Hausmann, a prominent cellist of the time and a member of the Joachim Quartet, who premiered the work with Brahms on piano in Vienna in November 1886.

The Sonata for Cello and Piano No. 2 is notable for its technical demands on both the cellist and the pianist. Brahms, an accomplished pianist himself, crafted a piano part that is rich and full, requiring great skill and expressiveness. The cello part, equally demanding, allows the instrument to explore its full range, from deep, resonant lows to brilliant, singing highs. The interplay between the cello and piano is intricate and dynamic, with both instruments engaging in a balanced and spirited dialogue.

Brahms' Second Cello Sonata is a masterpiece of the chamber music repertoire, offering a profound and enriching experience for both performers and listeners.

Franz Waxman

Carmen Fantasie based on themes by Georges Bizet for Cello and Piano

Franz Waxman, a German-born composer and conductor, is best known for his work in film music, where he made significant contributions to Hollywood's golden age. However, Waxman also composed concert works and one of his most celebrated pieces is the Carmen Fantasie, based on themes by Georges Bizet, originally written for violin and orchestra.

The Carmen Fantasie was composed in 1946 for the film "Humoresque," starring Joan Crawford and John Garfield. Initially, it was meant for Jascha Heifetz, but he was replaced by a young Isaac Stern for the film's recording of the score. Following the film's release, Heifetz requested that Waxman extend the composition, as he wished to perform it on the radio show, The Bell Telephone Hour. The piece made its debut on this program on September 9, 1946. It quickly became a showcase for virtuosos performers due to its technical demands and expressive qualities. Given its popularity, the piece has also been reworked for a variety of orchestral and chamber arrangements, including the version for cello and piano, which retains the virtuosic brilliance of the original while highlighting the cello's rich, expressive capabilities.

The Carmen Fantasie is a brilliant and dramatic reimagining of themes from Georges Bizet's opera Carmen, one of the most beloved and frequently performed operas in the repertoire. Waxman masterfully intertwines several well-known melodies from the opera, including the seductive "Habanera," the playful "Seguidilla," the energetic "Toreador Song," and the haunting "Aragonesa."

Meanwhile in Georgia...

The premiere of Georges Bizet's opera "Carmen" took place in 1875 on the stage of the Opera Comique in Paris. The Tbilisi Opera Theater staged "Carmen" exactly 10 years later, in 1885. The performance achieved great success, leading to many subsequent versions being produced.

პროგრამის შესახებ

ტექსტის ავტორი ნინო ჟვანია

Programme Notes

by Nino Jvania

TSINANDALI FESTIVAL

Aug 31 2024

4TH EDITION Sep 8